

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार

वर्ष ३, अंक ५४]

शुक्रवार, नोव्हेंबर ३, २०१७/कार्तिक १२, शके १९३९

[पृष्ठे ४, किंमत : रुपये २३.००

असाधारण क्रमांक १०२

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २०१७ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक २६.—महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी अध्यादेश.

पृष्ठे

१-४

महसूल व वन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ३ नोव्हेंबर २०१७.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. XXVI OF 2017.

AN ORDINANCE

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA STAMP ACT.

सन २०१७ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक २६.

महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी अध्यादेश.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही ;

१९५८ चा

६०.

आणि ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांकरिता, महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम, यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे ;

त्याअर्थी, आता, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ च्या खंड (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, पुढील अध्यादेश प्रख्यापित करित आहेत :-

संक्षिप्त नाव व
प्रारंभ.

१. (१) या अध्यादेशास, महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) अध्यादेश, २०१७ असे म्हणावे.
- (२) तो, १५ डिसेंबर २०१६ पासून अंमलात आला असल्याचे मानण्यात येईल.

सन १९५८ चा
अधिनियम क्रमांक
६० याच्या कलम
२ ची सुधारणा.

२. महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “मुख्य अधिनियम” असा करण्यात आला १९५८ चा ६०. आहे) याच्या कलम २ च्या खंड (ग) मध्ये, उप-खंड (चार) ऐवजी, पुढील उप-खंड दाखल करण्यात येईल :-

“(चार) कंपन्यांचे (मूळ कंपनीच्या दुय्यम कंपन्यांच्या समावेशासह) एकत्रीकरण, विलीनीकरण, निर्विलीनीकरण, संव्यवस्था किंवा पुनर्रचना यासंबंधात कंपनी अधिनियम, १९५६ याच्या कलम ३९४ अन्वये १९५६ चा १. उच्च न्यायालयाने दिलेला प्रत्येक आदेश किंवा कंपनी अधिनियम, २०१३ याच्या कलमे २३० ते २३४ अन्वये २०१३ चा १८. राष्ट्रीय कंपनी विधि न्यायाधिकरणाने दिलेला प्रत्येक आदेश किंवा कंपनी अधिनियम, २०१३ याच्या कलम २३३ २०१३ चा १८. च्या पोट-कलम (३) अन्वये केंद्र शासनाने दिलेली प्रत्येक पुष्टी आणि बँक व्यवसाय कंपन्यांच्या एकत्रीकरणाच्या किंवा पुनर्रचनेच्या संबंधात बँकिंग विनियमन अधिनियम, १९४९ याच्या कलम ४४क अन्वये भारतीय रिझर्व्ह १९४९ चा १०. बँकेचा प्रत्येक आदेश;”.

सन १९५८ चा
अधिनियम क्रमांक
६० याच्या
अनुसूची एक ची
सुधारणा.

३. मुख्य अधिनियमाला जोडलेल्या अनुसूची एक मध्ये, अनुच्छेद २५ च्या खंड (डअ), मधील स्तंभ १ मध्ये “कंपनी अधिनियम, १९५६” या मजकुराने सुरू होणाऱ्या आणि “भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या आदेशाशी संबंधित असेल तर” या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी, पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :-

“(डअ) कंपन्यांचे (मूळ कंपनीच्या दुय्यम कंपन्यांसह) एकत्रीकरण, विलीनीकरण, निर्विलीनीकरण, संव्यवस्था किंवा पुनर्रचना यासंबंधातील, कंपनी अधिनियम, १९५६ याच्या कलम ३९४ अन्वये उच्च १९५६ चा १. न्यायालयाच्या आदेशाशी किंवा कंपनी अधिनियम, २०१३ याची कलमे २३० ते २३४ अन्वये राष्ट्रीय कंपनी २०१३ चा १८. विधि न्यायाधिकरणाच्या आदेशाशी किंवा कंपनी अधिनियम, २०१३ याच्या कलम २३३ च्या पोट-कलम (३) २०१३ चा १८. अन्वये केंद्र शासनाने दिलेल्या पुष्टीशी ; किंवा बँक व्यवसाय कंपन्यांच्या एकत्रीकरणाच्या किंवा पुनर्रचनेच्या संबंधात बँकिंग विनियमन अधिनियम, १९४९ याच्या कलम ४४क खालील भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या १९४९ चा १०. आदेशाशी संबंधित असेल तर.”.

विधिग्राह्यीकरण.

४. (१) मुख्य अधिनियम किंवा कोणत्याही न्यायालयाचा कोणताही न्यायनिर्णय, हुकूमनामा किंवा आदेश यांमध्ये एतद्विरुद्ध काहीही अंतर्भूत असले तरीही, मुख्य अधिनियमाच्या अनुसूची एक मधील अनुच्छेद २५ च्या तरतुदीन्वये निर्धारित केलेले, बसविलेले आणि वसूल केलेले मुद्रांक शुल्क, असे निर्धारण, बसवणे आणि वसुली या अनुषंगाने उक्त अधिनियमाखालील प्राधिकाऱ्यांनी, केलेल्या किंवा करण्याचे अभिप्रेत असलेल्या कोणत्याही कारवाई यांसह, हे जणू काही महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) अध्यादेश, २०१७ (यात यापुढे या कलमात २०१७ चा २६. ज्याचा निर्देश “सुधारणा अध्यादेश” असा करण्यात आला आहे) याद्वारे सुधारणा केलेल्या, उक्त अनुच्छेद २५ च्या २६. तरतुदी सर्व आवश्यक वेळी निरंतर अंमलात होत्या असे समजून, कायदानुसार विधिग्राह्यरीतीने बसविण्यात आणि वसूल करण्यात आले असल्याचे मानण्यात येईल आणि त्यानुसार,—

(अ) मुद्रांक शुल्क बसविण्याच्या आणि ते वसूल करण्याच्या संबंधात मुख्य अधिनियमान्वये प्राधिकाऱ्यांनी केलेल्या किंवा त्यांच्याकडून करण्यात आलेल्या सर्व कृती, कार्यवाही किंवा गोष्टी ह्या, सर्व प्रयोजनांसाठी, उक्त अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार केलेल्या किंवा करण्यात आल्या असल्याचे मानण्यात येईल ;

(ब) अशाप्रकारे बसविलेल्या आणि वसूल केलेल्या मुद्रांक शुल्काच्या परताव्यासाठी उक्त प्राधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणत्याही न्यायालयात कोणताही दावा किंवा इतर कार्यवाही दाखल करता येणार नाही किंवा चालविता येणार नाही ;

(क) कोणतेही न्यायालय किंवा इतर कोणताही प्राधिकारी, अशाप्रकारे बसविलेल्या किंवा वसूल केलेल्या मुद्रांक शुल्काचा परतावा देणाऱ्या कोणत्याही हुकूमनाम्याची किंवा आदेशाची अंमलबजावणी करणार नाही.

(२) शंकानिरसनार्थ, याद्वारे, असे घोषित करण्यात येते की, पोट-कलम (१) मधील कोणत्याही गोष्टीमुळे, एखाद्या व्यक्तीला,—

(अ) पोट-कलम (१) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या अशा मुद्रांक शुल्काच्या अशा कोणत्याही आकारणीस, पुनर्आकारणीस, बसवणीस किंवा वसुलीस, सुधारणा अध्यादेशाद्वारे सुधारणा केलेल्या, मुख्य अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार हरकत घेण्यास ; किंवा

(ब) सुधारणा अध्यादेशाद्वारे सुधारणा केलेल्या, मुख्य अधिनियमान्वये मुद्रांक शुल्काच्या स्वरूपात तिच्याकडून देय असलेल्या रकमेपेक्षा, मुख्य अधिनियमान्वये तिने अधिक भरणा केलेल्या कोणत्याही मुद्रांक शुल्काच्या परताव्याची मागणी करण्यास,

प्रतिबंध होतो, असा तिचा अन्वयार्थ लावण्यात येणार नाही.

निवेदन.

महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम (१९५८ चा ६०) यास जोडलेल्या अनुसूची एक मधील अनुच्छेद २५ च्या खंड (डअ) च्या तरतुदीनुसार, अभिहस्तांतरणपत्राच्या (अनुच्छेद ५९ खाली ज्यावर शुल्क आकारले जाते किंवा ज्याबाबत माफी दिली जाते असे हस्तांतरण वगळून) बाबतीत, अशा अभिहस्तांतरणपत्रासंबंधीची विषयवस्तू असलेल्या मालमतेच्या वास्तविक बाजारमूल्यावर, जर असे अभिहस्तांतरणपत्र, कंपन्यांच्या एकत्रीकरणाच्या किंवा पुनर्रचनेच्या संबंधात, कंपनी अधिनियम, १९५६ याच्या कलम ३९४ अन्वये उच्च न्यायालयाकडून देण्यात आलेल्या आदेशाशी किंवा बँक विनियमन अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा १०) याच्या कलम ४४क अन्वये भारतीय रिझर्व्ह बँकेकडून देण्यात आलेल्या आदेशाशी संबंधित असेल तर, त्यासमोरील त्याच्या स्तंभ (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या दराने मुद्रांक शुल्क आकारले जाते. कंपनी अधिनियम, २०१३ (२०१३ चा १८) (यात यापुढे ज्याचा निर्देश, “ उक्त कंपनी अधिनियम ” असा करण्यात आला आहे) याचे कलम २३० (पोट-कलमे (११) व (१२) खेरीज करून) आणि कलमे २३१ ते २३४ हे, भारत सरकारच्या निगमकार्य मंत्रालयाच्या दिनांक ७ डिसेंबर २०१६ च्या अधिसूचनेनुसार, १५ डिसेंबर २०१६ पासून अंमलात आली आहेत आणि त्यामुळे कंपन्यांच्या (मूळ कंपनीच्या दुय्यम कंपन्यांसह) एकत्रीकरणाच्या, विलीनीकरणाच्या, निर्विलीनीकरणाच्या, संव्यवस्थेच्या किंवा पुनर्रचनेच्या संबंधातील आदेश, आता उक्त कंपनी अधिनियमाची कलमे २३० ते २३४ यांअन्वये राष्ट्रीय कंपनी विधि न्यायाधिकरणाकडून देण्यात येतात आणि मंजुरी आदेश उक्त कंपनी अधिनियमाच्या कलम २३३ च्या पोट-कलम (३) अन्वये केंद्र सरकारकडून देण्यात येतात. म्हणून, उक्त कंपनी अधिनियमान्वये देण्यात येणारे असे आदेश आणि मंजुरी तात्काळ, महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियमाच्या कक्षेत आणणे इष्ट आहे, जेणेकरून, राज्याच्या महसुलात वाढ करण्यासाठी, त्यावर मुद्रांक शुल्क आकारणे शक्य होईल. त्यानुसार महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम याचे कलम २ (ग) आणि अनुसूची-एक च्या अनुच्छेद २५ (डअ) यांमध्ये योग्य त्या सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

२. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही आणि उपरोक्त प्रयोजनासाठी, महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम (१९५८ चा ६०) यामध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे, आणि म्हणून, हा अध्यादेश प्रख्यापित करण्यात येत आहे.

मुंबई,
दिनांक २ नोव्हेंबर २०१७.

चे. विद्यासागर राव,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

मनु कुमार श्रीवास्तव,
शासनाचे प्रधान सचिव.